

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت ۴۰

شماره ۴۰ / هفته اول / خرداد ماه ۱۴۰۱

پژوهشکده اقتصاد انرژی

- آژانس بین‌المللی انرژی: کاهش تقاضا همه چیز را برای بازارهای نفت تغییر می‌دهد
- کاهش پیش‌بینی اوپک از تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۲

- با کاهش اقدامات سختگیرانه مهار کووید-۱۹ توسط چین، قیمت نفت افزایش یافت
- کاهش ۹ درصدی تولید نفت روسیه در ماه آوریل

- عدم اجرای ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اروپا، می‌تواند قیمت نفت را به ۶۵ دلار برساند
- احتمال کاهش تحریم‌های نفتی ونزوئلا

- همکاری شورون و پرتامینا برای تحقق گذار انرژی در اندونزی
- بهره‌برداری شرکت‌های پیشرو نفت و گاز از فناوری‌های دیجیتال

تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداوپک	هفته
۱٫۶	۱۰۵٫۹۶	۲٫۶	۱۰۴٫۲	۴٫۶	۱۰۹٫۱	هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲
-۲٫۷	۱۰۳٫۰۷	-۱٫۵	۱۰۲٫۶۶	-۴٫۰	۱۰۴٫۷	هفته منتهی به ۲۹ آوریل ۲۰۲۲
۶٫۷	۱۰۹٫۹۸	۳٫۹	۱۰۶٫۶۸	۶٫۶	۱۱۱٫۶۵	هفته منتهی به ۶ می ۲۰۲۰
-۲٫۰	۱۰۷٫۷۸	-۱٫۵	۱۰۵٫۰۴	-۱٫۲	۱۱۰٫۲۷	هفته منتهی به ۱۳ می ۲۰۲۰
۵٫۲	۱۱۳٫۳۸	۶٫۹	۱۱۲٫۳۳	۳٫۷	۱۱۴٫۳۸	هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۰

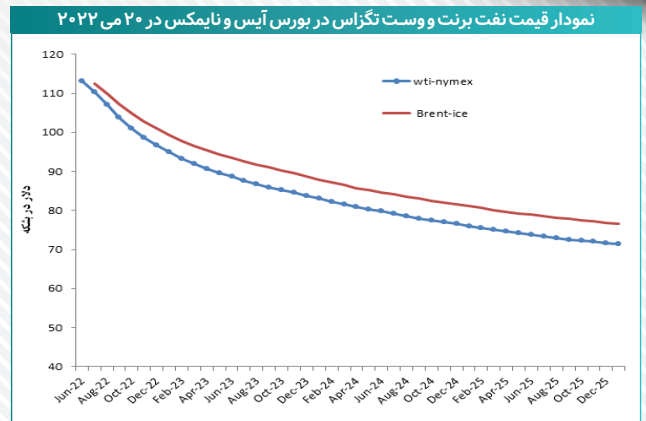
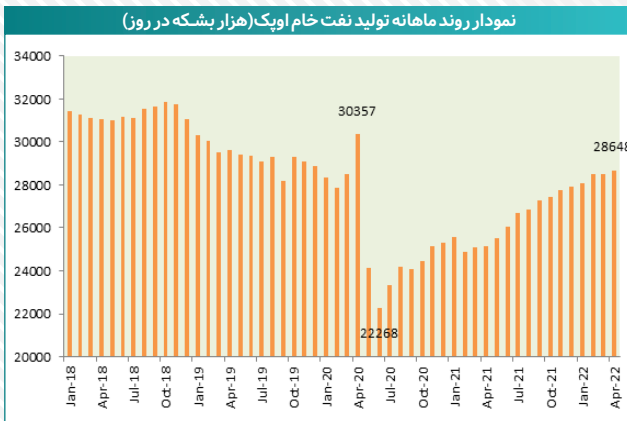
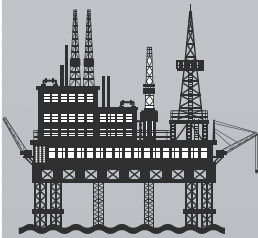
عدم افزایش چشمگیر در تعداد دکل‌های حفاری آمریکا با وجود افزایش قیمت نفت

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۲

اقدامات روسیه برای مقابله با تحریم‌های وضع شده علیه این کشور

سیاست‌های زیست محیطی دولت بایدن و تأثیر آن بر روند تولید نفت آمریکا در سال ۲۰۲۲

اقتصاد نفت

آژانس بین‌المللی انرژی: کاهش تقاضا همه چیز را برای بازارهای نفت تغییر می‌دهد

به مقابله با اثرات این تحریم کمک می‌کند. اگر این اتفاق بیفتد، چنین کاهشی کمک بزرگی برای جبران هر گونه تولید از دست‌رفته روسیه خواهد بود. اما این احتمالاً به قرنطینه در چین نیز بستگی دارد که توسط تحلیلگران به عنوان دلیل اصلی تجدیدنظر در رشد تقاضای نفت در حال حاضر ذکر می‌شود. طبق آخرین گزارش هفتگی وضعیت نفت اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در مورد افزایش تولید نفت در ایالات متحده، این امر با مشکلاتی روبرو شده است. علاوه بر رویکرد محتاطانه حفاری‌های بزرگ، اکنون قیمت‌های بالاتر نهاده‌ها با برنامه‌های رشد تولید تداخل دارد، به طوری که تولید نفت آمریکا در هفته گذشته ۱۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یافت و به ۱۱.۸ میلیون بشکه در روز رسید. برزیل، یکی دیگر از تولیدکنندگان بزرگ جهان، در عین حال اعلام کرده است که نمی‌تواند به سرعت تولید خود را افزایش دهد تا شکاف باقی مانده از بشکه‌های تحریم شده روسیه را پوشش دهد. رویترز در اوایل این هفته گزارش داد که مقامات آمریکایی با شرکت پتروبراس برزیل با تمرکز بر افزایش تولید برای جبران از دست دادن نفت خام روسیه مذاکره کرده‌اند. اما برزیلی‌ها اعلام کردند که تولید نفت نتیجه یک استراتژی تجاری بلندمدت است و نه دیپلماسی، لذا افزایش کوتاه‌مدت تولید از نقطه نظر لجستیک امکان‌پذیر نخواهد بود. در این شرایط تولید، تنها امید برای تعادل بازار به سمت تقاضا متوجه است. در حال حاضر، پیش‌بینی‌ها مبنی بر تسریع تورم است که می‌تواند تقاضای نفت خام را کاهش دهد. و صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی رشد اقتصادی خود را برای امسال و سال آینده به شدت کاهش داده است. به نظر می‌رسد با توجه به اینکه رشد تولید در هیچ‌کجا مطابق انتظارات پیش‌نمی‌رود و بسیاری از اعضای اوپک در تولید میزان سهمیه بندی خود نیز دچار چالش هستند، تورم و کاهش تقاضا تنها چیزی است که می‌تواند قیمت نفت را کاهش دهد.

دو ماه قبل، آژانس بین‌المللی انرژی زنگ خطری را درباره عرضه جهانی نفت به صدا درآورد و پیش‌بینی کرد که تحریم‌های غرب علیه روسیه روزانه ۳ میلیون بشکه از بازار جهانی نفت حذف می‌کند. اما اکنون نظر آژانس بین‌المللی انرژی تغییر کرده است و در آخرین گزارش ماهانه بازار نفت خود اعلام کرد که کاهش رشد تقاضا و افزایش تولید از دیگر اقتصادهای بزرگ نفتی به غلبه بر اثر تحریم‌ها کمک می‌کند. به عبارت دیگر، این انتظار وجود ندارد که بازار به سمت کسری حرکت کند. در ماه آوریل تقریباً عرضه یک میلیون بشکه در روز نفت توسط روسیه کاهش یافت و عرضه جهانی نفت را به ۹۸/۱ بشکه در روز رساند. انتظار می‌رود با گذشت زمان، افزایش مداوم حجم تولید از اوپک پلاس خاورمیانه و ایالات متحده همراه با کاهش رشد تقاضا، کسری حاد عرضه را در بحبوحه تشدید اختلال عرضه روسیه جبران کند. بدون احتساب روسیه، تولید سایر نقاط جهان از ماه می تا دسامبر ۳/۱ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت. در اینجا، باید بپرسیم که حجم تولیدات اعضای اوپک پلاس در خاورمیانه چقدر در حال افزایش است تا تصویر واقعی به دست آید. پاسخ این خواهد بود که تولید به طور پیوسته در میان اعضای که ظرفیت انجام آن را دارند، در حال افزایش است. عربستان سعودی و امارات در ابتدا به عنوان تنها کشورهای که ظرفیت مازاد قابل توجهی دارند به ذهن متبادر می‌شوند، اما هر دو به صراحت اعلام کرده‌اند که عجله‌ای برای جبران بشکه‌های از دست‌رفته روسیه ندارند. همانطور که آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش خود اشاره می‌کند، کاهش تقاضا قطعاً

کاهش پیش‌بینی اوپک از تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۲

مانده است، در حالی که قیمت‌ها در اروپا در ماه آوریل ۷٫۵ درصد افزایش یافته است. افزایش قیمت‌ها بانک‌های مرکزی را بر آن داشته تا نرخ‌های بهره را افزایش دهند و برخی از تحلیلگران درباره سقوط اقتصادها به سمت رکود هشدار دادند. چین، دومین اقتصاد بزرگ جهان و بزرگترین واردکننده نفت، به محدود کردن رفت و آمد در شانگهای و سایر شهرهای بزرگ برای جلوگیری از گسترش همه‌گیری ادامه می‌دهد. شانگهای، بزرگ‌ترین شهر کشور، بیش از یک ماه است که در قرنطینه به سر می‌برد، زیرا مقامات از استراتژی «کووید صفر» پیروی می‌کنند. قیمت نفت که در ماه مارس پس از آغاز بحران روسیه و اوکراین به بیش از ۱۳۹ دلار در هر بشکه رسید، در چند هفته گذشته در بحبوحه نگرانی‌های تقاضا کاهش یافته است. قیمت نفت نسبت به سال گذشته حدود ۶۰ درصد افزایش یافته است. تقاضای نفت در سه ماهه اول سال جاری به دلیل بازگشت قوی اقتصادی، با حمایت برنامه‌های محرک و کاهش بیشتر اقدامات مهار کووید-۱۹، «رشد قوی» را ثبت کرد. اوپک اعلام کرد تقاضای نفت در کشورهای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) ۳٫۳ میلیون بشکه در روز در سه ماهه اول رشد داشته است. تقاضا در کشورهای غیر عضو در این سازمان حدود ۱۹ میلیون بشکه در روز رشد کرد. اوپک اعلام می‌کند که مخارج اکتشاف و تولید نفت و گاز در کشورهای غیر اوپک با ۱۶ میلیارد دلار افزایش در سال ۲۰۲۱ به ۳۵۰ میلیارد دلار رسید و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۲ حدود ۱۴ درصد افزایش یابد. انتظار می‌رود به دلیل افزایش قیمت نفت، هزینه‌ها در برزیل، ایالات متحده، کانادا و نروژ افزایش یابد.

میزان رشد تقاضای نفت در سال جاری ۳/۴ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. تقاضا تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی در شرق اروپا قرار گرفته است. اوپک پیش‌بینی تقاضای خود را برای دومین ماه متوالی به دلیل کاهش رشد اقتصادی جهانی ناشی از بحران اوکراین، قرنطینه‌های کووید-۱۹ در چین و نگرانی در مورد مصرف کمتر کاهش داده است.

عدم اطمینان ژئوپلیتیکی و اقتصادی در سراسر جهان پس از بحران روسیه و اوکراین افزایش یافته و تورم نیز به دلیل افزایش قیمت کالاها و اختلالات زنجیره تامین افزایش یافته است. ماه گذشته، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی رشد سال ۲۰۲۲ خود را از ۴/۴ درصد در ژانویه به ۳/۶ درصد کاهش داد. اوپک در آخرین گزارش خود همچنین پیش‌بینی رشد اقتصادی جهانی را در سال جاری به ۳/۵ درصد کاهش داد که در ماه گذشته ۳/۹ درصد ارزیابی شده بود. تنش‌های ژئوپلیتیکی در اروپای شرقی و تأثیر آن بر اقتصاد جهانی، به ویژه در اروپا، همچنان ادامه دارد. تورم جهانی بیشتر افزایش یافته است و از این رو، انقباض مالی ادامه دارد. علاوه بر این، تنگناهای زنجیره تامین یک نگرانی مداوم است. تورم در ایالات متحده، بزرگترین اقتصاد جهان، پس از رسیدن به ۸/۳ درصد در ماه گذشته، در بالاترین حد خود در ۴۰ سال گذشته باقی

تحولات بازار نفت

قیمت نفت در این هفته نزدیک به بالاترین حد خود در چند هفته گذشته باقی مانده است که با افزایش قیمت بنزین و فرآورده های میان تقطیر در ایالات متحده حمایت می شود. اما نگرانی ها در مورد ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا همچنان ادامه دارد. اتحادیه اروپا قرار است در پایان ماه برای پیشبرد پیشنهادات تحریم روسیه تشکیل جلسه دهد. اگرچه به برخی از اعضای اتحادیه اروپا احتمالاً زمان بیشتری برای قطع واردات نفت از روسیه داده خواهد شد. در همین حال، با کاهش شدید تولید اوپک پلاس در آوریل، نگرانی ها در مورد اختلال در عرضه نفت مجدداً ظاهر شده است، زیرا روسیه و سایر اعضای این ائتلاف همچنان از اهداف تولید عقب مانده اند. به طور کلی، اوپک پلاس ۲/۶ میلیون بشکه در روز کمتر از هدف خود در آوریل تولید کرد که پایبندی به توافق از ۱۵۷ درصد در ماه قبل به رکورد ۲۲۰ درصد افزایش یافت. تولید نفت روسیه در ماه آوریل به ۹/۱۶ میلیون بشکه در روز رسید که حدود ۸۶۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه مارس کاهش یافته است.

کاهش خواهد یافت و احتمالاً این کاهش در ماه های آینده بیشتر خواهد شد، زیرا روسیه نمی تواند تمام حجمی را که به اروپا صادر می کرد به چین و هند صادر کند. تحلیلگران معتقدند محدودیت ها همراه با عدم دسترسی به فناوری پیشرفته برای افزایش ضریب بازیافت نفت از چاه های در حال بلوغ، صنعت نفت روسیه را نه تنها در کوتاه مدت بلکه در درازمدت تحت تاثیر قرار خواهد داد. خبرگزاری تاس گزارش داد که تولید نفت این کشور در سال جاری به دلیل تحریم ها ممکن است تا ۱۷ درصد کاهش یابد. تنها در ماه آوریل، تولید نفت روسیه نسبت به ماه مارس ۹ درصد کاهش یافت. آژانس بین المللی انرژی (IEA) نیز اعلام کرد که تولید نفت روسیه در ماه آوریل حدود ۱ میلیون بشکه در روز کاهش یافته و ممکن است این کاهش در نیمه دوم سال به حدود ۳ میلیون بشکه در روز افزایش یابد.

با کاهش اقدامات سختگیرانه مهار کووید-۱۹ توسط چین، قیمت نفت افزایش یافت

قیمت نفت روز چهارشنبه ۱۸ می ۲۰۲۲ به دلیل امید به بهبود تقاضا در چین افزایش یافت، زیرا این کشور به برخی از اقدامات سختگیرانه مهار کووید-۱۹ را کاهش داد. شانگهای روز سه شنبه به نقطه عطف مورد انتظار خود یعنی سه روز متوالی بدون هیچ مورد جدید ابتلا به کووید-۱۹ در خارج از مناطق قرنطینه دست یافت و برنامه هایی را برای پایان دادن به قرنطینه ای که بیش از ۶ هفته به طول انجامیده، ارائه کرد. جفری هالی، تحلیلگر ارشد Oanda گفت: افزایش قیمت گازوئیل و فرآورده های میان تقطیر، همراه با کاهش ذخایر نفت خام، از قیمت نفت خام شاخص وست تگزاس حمایت می کند و این وضعیت روند نزولی قیمت نفت را محدود خواهد کرد.

کاهش ۹ درصدی تولید نفت روسیه در ماه آوریل

رویترز گزارش داد که تولید نفت خام روسیه در ماه آوریل تقریباً ۹ درصد کاهش یافت و به طور متوسط به ۹/۱۶ میلیون بشکه در روز رسید که بیش از ۱ میلیون بشکه کمتر از سهمیه این کشور در توافق ماه آوریل اوپک پلاس است و احتمالاً تا ماه می کاهش تولید این کشور بیشتر خواهد شد. بر اساس گزارش رویترز، تولید اوپک پلاس در ماه آوریل ۲/۶ میلیون بشکه در روز کمتر از هدف تعیین شده بود. تولیدکنندگان روسی شروع به بستن برخی از چاه ها کرده اند، زیرا خریداران آماده می شوند تا از تحریم های اروپا علیه مسکو پیروی کنند. در نتیجه، تولید نفت روسیه

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

مجارستان ۷۰۰۰۰ بشکه در روز یا ۵۸ درصد از کل واردات نفت خود را در سال ۲۰۲۱ از روسیه وارد کرد، در حالی که این رقم برای اسلواکی حتی بیشتر از این بود و ۱۰۵۰۰۰ بشکه در روز معادل ۹۶ درصد کل واردات بود. جمهوری چک (۶۸۰۰۰ بشکه در روز یا ۵۰ درصد) نفت از روسیه وارد نموده است و بلغارستان که تقریباً به طور کامل به عرضه گاز از غول نفتی دولتی روسیه گاز پروم وابسته است و تنها پالایشگاه آن متعلق به غول نفتی دولتی روسیه، لوک اویل است و بیش از ۶۰ درصد از نفت آن را تامین می‌کند. دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا که به ویژه به واردات نفت روسیه وابسته هستند، لیتوانی (۱۸۵۰۰۰ بشکه در روز یا ۸۳ درصد از کل واردات نفت آن در سال ۲۰۲۱) و فنلاند (۱۸۵۰۰۰ بشکه در روز یا ۸۰ درصد از کل واردات نفت این کشور) هستند. آلمان در وهله اول از هرگونه ممنوعیت نفت روسیه و بعداً گاز به شدت ضربه خواهد خورد، زیرا در سال ۲۰۲۱ بیشترین نفت خام از روسیه را در بین کشورهای اتحادیه اروپا دریافت نموده است (طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، به طور متوسط ۵۵۵۰۰۰ بشکه در روز، یا ۳۴ درصد از کل واردات نفت آلمان در آن سال).

با نفت علیه ونزوئلا باشد. انتظار می‌رود دولت اپوزیسیون ونزوئلا اعلام کند که با مادورو برای بازگشت به میز مذاکره در اوایل ماه جاری به توافق رسیده است. مدت کوتاهی پس از بحران روسیه و اوکراین، شایعاتی منتشر شد مبنی بر اینکه اگر این کشور آمریکای لاتین موافقت کند نفت خام به پالایشگاه‌های آمریکا صادر کند، ایالات متحده به فکر کاهش تحریم‌های نفت خام علیه این کشور است. از دو ماه پیش، شورون شروع به تشکیل یک تیم تجاری برای بازار نفت ونزوئلا کرده بود و اعلام کرد که آماده است نقش خود را در چهار سرمایه‌گذاری مشترک با PDVSA، گسترش دهد. ونزوئلا دارای بزرگترین ذخایر اثبات شده نفت در جهان است. کاهش تحریم‌ها می‌تواند ۴۰۰۰۰۰ بشکه دیگر در روز را در زمانی که مصرف‌کنندگان جهانی نفت خام به دنبال نفت خام ارزان‌تر هستند، آزاد کند این اقدام بیانگر این است که افزایش عرضه نفت خام برای دولت فعلی ایالات متحده چقدر حیاتی است.

عدم اجرای ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اروپا، می‌تواند قیمت نفت را به ۶۵ دلار برساند

یکی از عوامل کلیدی تاثیر گذار بر معاملات نفت خام هفته‌های گذشته، نگرانی بازار در مورد ممنوعیت صادرات نفت روسیه به اتحادیه اروپا است. قبل از بحران اوکراین، اروپا حدود ۲/۷ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۱/۵ میلیون بشکه دیگر فرآورده‌های نفتی، عمدتاً گازوئیل، از روسیه وارد می‌کرد. در صورت نادیده گرفتن اثرات بحران اوکراین، قیمت نفت در طول سال جاری به سطح قبل از بحران روسیه و اوکراین در سپتامبر ۲۰۲۱ برخواهد گشت که حدود ۶۵ دلار در هر بشکه نفت برنت بود. ممنوعیت خرید نفت (یا گاز) روسیه توسط اتحادیه اروپا مستلزم حمایت یکپارچه ۲۷ کشور عضو آن است. حتی قبل از نشست ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا در ۸ می برای بحث در مورد پیشبرد ممنوعیت خرید نفت روسیه، مجارستان و اسلواکی به صراحت اعلام کرده بودند که قرار نیست به آن رای مثبت دهند. بر اساس ارقام آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)،

احتمال کاهش تحریم‌های نفتی ونزوئلا

واشنگتن شروع به کاهش محدودیت‌های شرکت نفتی شورون مستقر در ایالات متحده در رابطه با تجارت نفت خام آن در ونزوئلا خواهد کرد. شورون به زودی قادر به مذاکره مستقیم با دولت ونزوئلا و شرکت نفت دولتی آن، PDVSA خواهد بود و انتظار می‌رود جزئیات نهایی ترتیبات جدید بزودی تکمیل شود. واشنگتن پست بعد از ظهر سه شنبه ۱۷ می گزارش داد که تصور می‌شود این اقدام از مذاکرات بین دولت ونزوئلا به رهبری نیکلاس مادورو و دولت مخالف مورد حمایت غرب به رهبری خوان گویادو حمایت می‌کند. به گفته مقامات واشنگتن مجوز مذاکره که به شورون اعطا شد، می‌تواند اولین گام برای کاهش سایر تحریم‌های مرتبط

تحولات محیط زیست و فناوری

زمین گرمایی نصب شده ۱,۸۷۷ گیگاوات از ۱۳ منطقه زمین گرمایی است که ۶۷۲ مگاوات آن از مناطقی از جمله Sibayak، Lumut Balai، Ulubelu، Kamojang و Lahendong که به طور مستقل بهره برداری می شوند و ۱,۲۰۵ گیگاوات از قراردادهای عملیات مشترک تامین می شود. دولت اندونزی در حال حاضر یک نقشه راه گذار انرژی به عنوان بخشی از استراتژی بزرگ ملی انرژی دارد. در این نقشه راه، انرژی های تجدیدپذیر برای رسیدن به ۲۳ درصد از تقاضای انرژی تا سال ۲۰۲۵ هدف گذاری شده است. نیک ویدیواتی، رئیس پرتامینا، خاطرنشان کرد که این شرکت، همراه با سایر بازیگران، همچنین در حال توسعه جذب و ذخیره کربن و CCUS به عنوان یکی از استراتژی های خود برای کاهش انتشار کربن در میادین تولیدی Sukowati و Gundih است. همچنین در حال بررسی تجاری سازی کاربرد فناوری CCUS در منطقه سوماترا است.

ابری، امنیت سایبری، اینترنت اشیا (IoT) و روباتیک در عملیات روزانه نفت و گاز است، این صنعت را قادر می سازد برای بهبود بهره وری و سودآوری به ساده سازی عملیات و کاهش هزینه ها کمک کند. بازیگران پیشرو نفت و گاز به طور فزاینده ای با فروشندگان فناوری در تلاش برای توسعه راه حل های دیجیتال سفارشی که نیازهای آنها را برطرف می کند، همکاری می کنند. به عنوان مثال، TotalEnergies با IBM برای توسعه پیش بینی تجزیه و تحلیل حفاری همکاری کرده است. به طور مشابه، Equinor شرکت دیجیتال خود، Echo، را در عملیات دریای شمال با بهره گیری از تخصص اکتشاف و تولید (E&P) خود در منطقه توسعه داده و به کار گرفته است. بر اساس گزارش گلوبال دیتا، دیجیتالی سازی در نفت و گاز به طور فزاینده ای در حال تغییر است تا با موارد استفاده مختلف زنجیره ارزش نفت و گاز مطابقت داشته باشد.

همکاری شورو و پرتامینا برای تحقق گذار انرژی در اندونزی

شرکت بزرگ آمریکایی شورو و شرکت دولتی نفت و گاز اندونزی پرتامینا در حال همکاری برای شناسایی فرصت های تجاری با کربن کم در اندونزی هستند. شرکت های تابعه شورو نیو ونچرز و پرتامینا قصد دارند فناوری های جدید زمین گرمایی، جذب کربن از طریق راه حل های مبتنی بر طبیعت، جذب، استفاده و ذخیره کربن (CCUS) و همچنین توسعه، تولید، ذخیره سازی و حمل و نقل هیدروژن با کربن کم را ارزیابی کنند. این همکاری با هدف خدمت به مشتریان محلی و بالقوه منطقه ای است. اندونزی که دومین ظرفیت نصب شده زمین گرمایی در جهان را دارد، از سال ۱۹۷۴ منابع تجدیدپذیر را توسعه داده است. پرتامینا امروز دارای مجموع ظرفیت

بهره برداری شرکت های پیشرو نفت و گاز از فناوری های دیجیتال

گلوبال دیتا، یک شرکت پیشرو داده و تجزیه و تحلیل، می گوید فناوری های دیجیتال با ساده سازی فرآیندها و ایجاد مرزهای جدید، صنعت نفت و گاز را بهبود می بخشد. این فناوری ها برای بهره برداری از ذخایر جدید هیدروکربنی، افزایش کارایی عملیاتی و کاهش انتشار متان مناسب هستند. بر اساس این گزارش، فناوری های دیجیتال می توانند بینش های عملی برای دارایی های نفت و گاز ارائه دهند و به شرکت ها کمک کنند تا سرمایه و هزینه های عملیاتی خود را کاهش دهند. دیجیتالی سازی که شامل پذیرش فناوری های دیجیتالی مانند هوش مصنوعی (AI)، داده های بزرگ، محاسبات

اقتصاد نفت

عدم افزایش چشمگیر در تعداد دکل‌های حفاری آمریکا با وجود افزایش قیمت نفت

مهدی یوسفی

۱- مقدمه

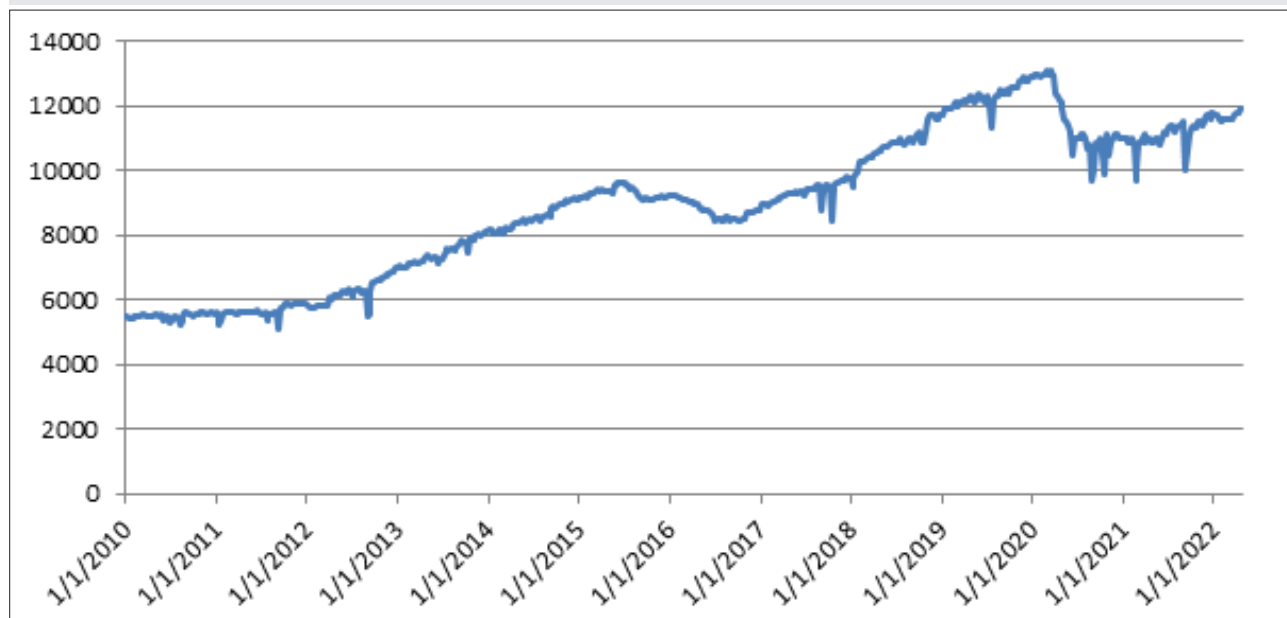
مارس ۲۰۲۰ به ۱۳/۱ میلیون بشکه در روز رسید. اما از این تاریخ به دلیل شیوع ویروس کرونا و کاهش شدید تقاضای جهانی نفت که منجر به کاهش شدید قیمت نفت شد، روند نزولی به خود گرفت. این روند تا اکتبر ۲۰۲۰ ادامه یافت و در اکتبر ۲۰۲۰ تولید نفت خام آمریکا به ۱۰/۴۴ میلیون بشکه در روز رسید که ۲/۶۶ میلیون بشکه در روز کمتر از بالاترین سطح تولید این کشور است. بین اکتبر ۲۰۲۰ تا اکتبر ۲۰۲۱ تولید این کشور به طور متوسط ۱۱/۰۴ میلیون بشکه در روز بود، اما از اکتبر ۲۰۲۱ روند تولید این کشور صعودی شد، بطوریکه در هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲ به ۱۱/۸ میلیون بشکه در روز رسید و به طور متوسط در هفت ماه اخیر ماهانه ۱۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته است.

در چند ماه گذشته قیمت نفت افزایش زیادی داشته، اما تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا و تولید این کشور، روندی مشابه با قیمت نفت نداشته است و شاهد رشد کمی بوده است. در این گزارش دلیل این مسئله بررسی شده است.

۲- وضعیت تولید هفتگی نفت آمریکا

انقلاب شیل در آمریکا موجب شد که تولید نفت این کشور که برای چندین سال روند کاهشی داشت، روند صعودی به خود بگیرد، به طوریکه از حدود ۵/۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۰ به ۱۲/۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۹ برسد. این روند در اوایل سال ۲۰۲۰ نیز ادامه یافت و در هفته منتهی به ۱۳

نمودار ۱. روند هفتگی تولید نفت خام آمریکا (هزار بشکه در روز)

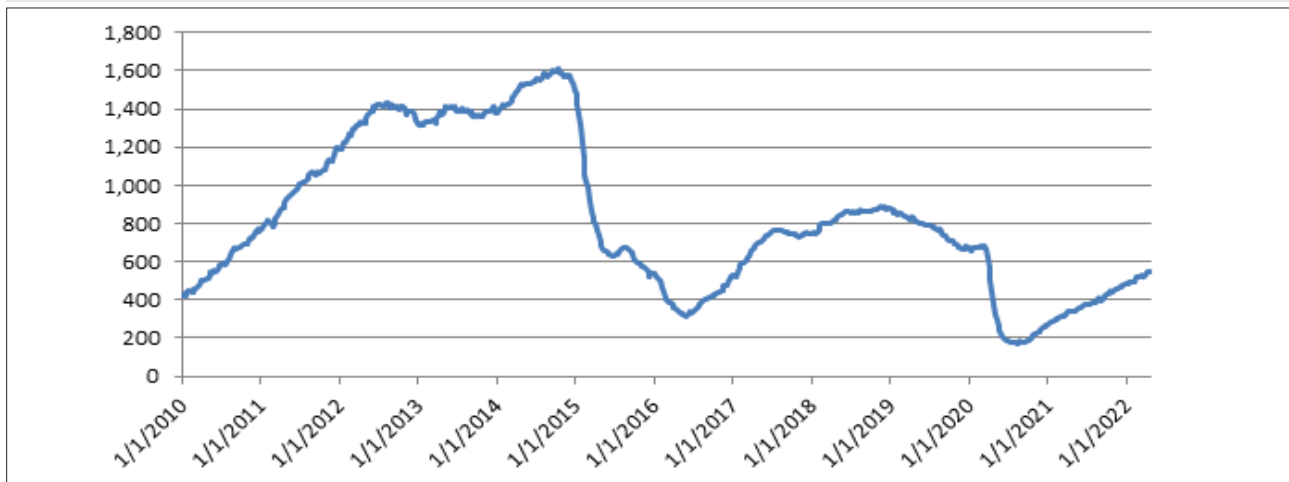
طور متوسط به ۱۴۲۷ دکل و در سال ۲۰۱۹ به طور متوسط به ۷۷۴ دکل رسید. اما به دلیل کاهش تولید و قیمت نفت در آگوست ۲۰۲۰ به ۱۷۸ دکل کاهش یافت.

۳- وضعیت دکل‌های حفاری

تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا در اوایل سال ۲۰۱۰ حدود ۴۱۸ دکل بود که با یک روند افزایشی در سال ۲۰۱۴ به

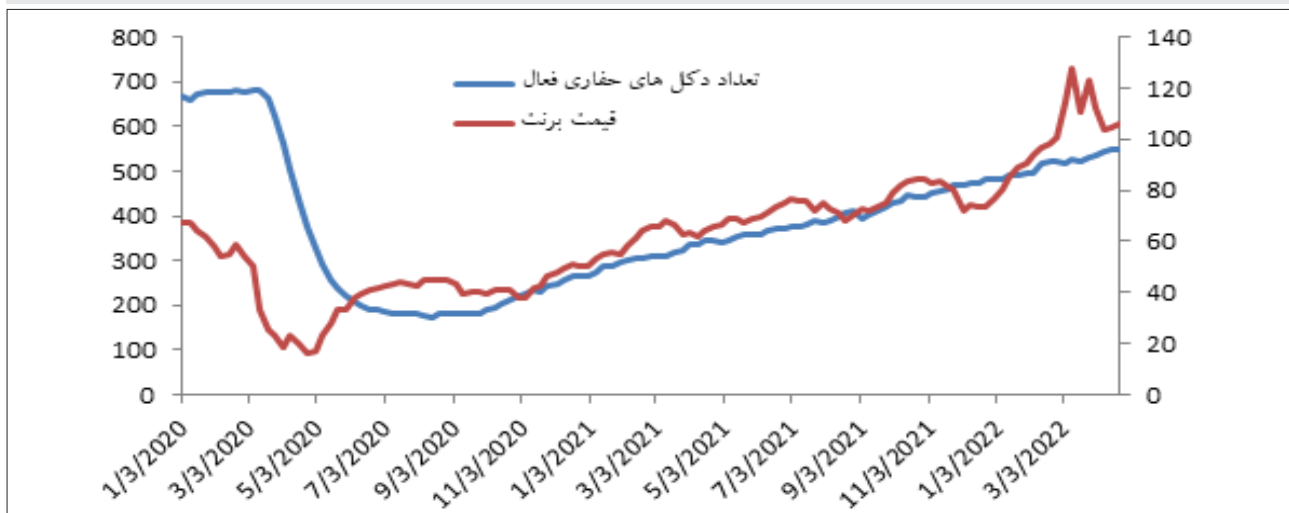

نمودار ۲. روند هفتگی تعداد دکل های حفاری فعال در بخش نفت امریکا

با آنکه قیمت نفت در چند ماه اخیر رشد زیادی داشته است، اما روند افزایشی تعداد دکلهای حفاری فعال متناسب با رشد قیمت نفت نبوده است.

نمودار ۳. روند هفتگی تعداد دکل های حفاری فعال و قیمت برنت

۲. مسائل زیست محیطی: دونالد ترامپ در دوران ریاست جمهوری خود تلاش داشت که موانع سختگیرانه زیست محیطی برای توسعه نفت و بویژه نفت شیل را تسهیل کند، به طوریکه در بسیاری از زمینهای دولت فدرال مجوز اکتشاف و تولید اعطاء شد. اما با روی کار آمدن دموکراتها مقررات سخت گیرانه زیست محیطی مجدداً برقرار شد. از اینرو یکی از موانع عمده توسعه بخش نفت آمریکا مسائل زیست محیطی است.

۳. عوامل عملیاتی: یکی دیگر از موانع توسعه نفت شیل در آمریکا در یک سال اخیر، موانع عملیاتی بوده است. از یک طرف بنا بر اظهارات مدیران شرکت های فعال در بخش نفت شیل، این بخش با کمبود نیروی کار متخصص روبرو است و از طرف دیگر کمبود موادی نظیر شنهای مخصوص شکست هیدرولیکی و فولاد نیز از موانع توسعه نفت شیل محسوب می شود.

به طور کلی دلایلی که موجب شده تعداد دکل های حفاری فعال در بخش نفت امریکا متناسب با افزایش قیمت نفت رشد نداشته باشد عبارتند از:

۱. عدم ثبات قیمت نفت: اگر چه قیمت نفت در چند ماه اخیر روند صعودی شدیدی داشته است اما این افزایش به دلیل بحران روسیه و اوکراین بوده نه عوامل بنیادی بازار، از اینرو نا اطمینانی زیادی در مورد قیمت نفت وجود دارد و سرمایه گذاران برای سرمایه گذاری در بخش نفت شیل با احتیاط بیشتری رفتار میکنند. از طرف دیگر هزینه های تولید نفت شیل نیز افزایش یافته است. بر اساس آخرین برآوردها متوسط قیمت سر به سری برای چاههای جدید ۵۶ دلار در بشکه است که ۴ دلار در بشکه نسبت به متوسط سال ۲۰۲۱ افزایش یافته و هزینه عملیاتی چاههای در حال تولید کنونی نیز از ۳۱ دلار در بشکه در سال ۲۰۲۱ به ۳۴ دلار در بشکه در سال ۲۰۲۲ رسیده است.

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۲

افزایش احتمال ممنوع واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا و لغو محدودیتهای کرونایی در چین

مهدی یوسفی

در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۲ قیمت نفت خامهای شاخص روند افزایشی داشت. سبداوپک با ۳/۷ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل در سطح ۱۱۴/۳۸ دلار در بشکه قرار گرفت و متوسط هفتگی نفت برنت موعدهار با ۵/۲ درصد افزایش به ۱۱۳/۳۸ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام دویی در بازار تک محموله با ۳/۴ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۱۰۷/۹۸ دلار در بشکه رسید. در همین دوره زمانی قیمت نفت خام وست تگزاس با ۶/۹ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۱۱۲/۳۳ دلار در بشکه رسید.

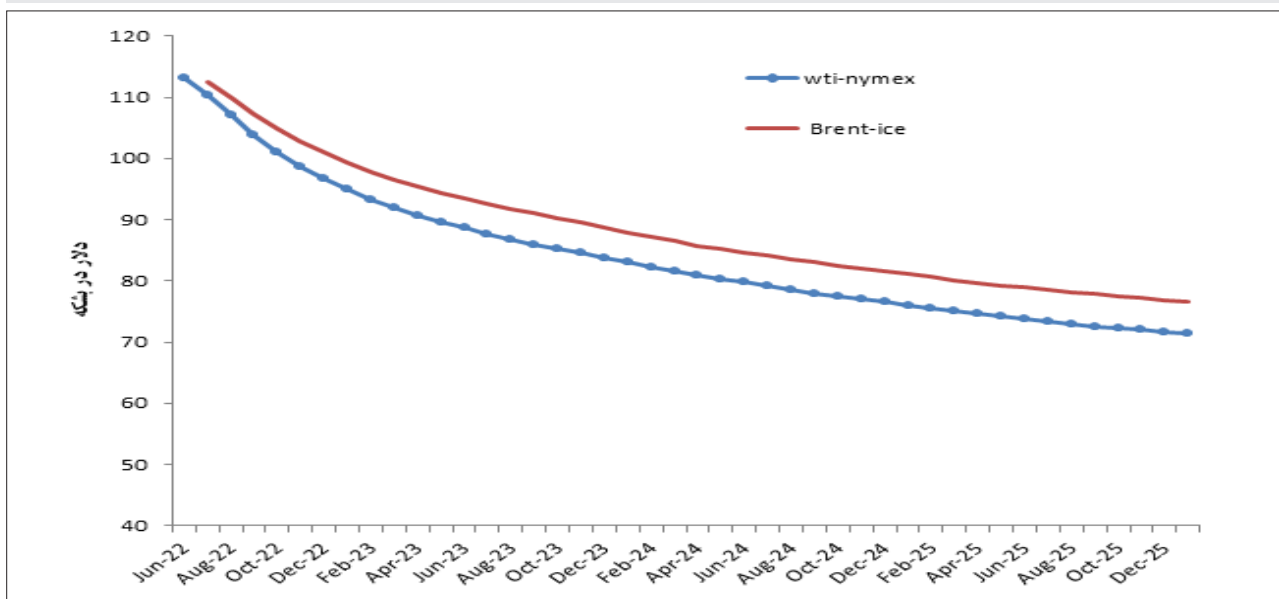
جدول ۱. تغییرات هفتگی نفت خامهای شاخص (دلار در بشکه)

هفته	سبداوپک	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)
هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲	۱۰۹٫۱	۴٫۶	۱۰۴٫۲	۲٫۶	۱۰۵٫۹۶	۱٫۶
هفته منتهی به ۲۹ آوریل ۲۰۲۲	۱۰۶٫۷	-۴٫۰	۱۰۲٫۶۶	-۱٫۵	۱۰۳٫۰۷	-۲٫۷
هفته منتهی به ۶ می ۲۰۲۰	۱۱۱٫۶۵	۶٫۶	۱۰۶٫۶۸	۳٫۹	۱۰۹٫۹۸	۶٫۷
هفته منتهی به ۱۳ می ۲۰۲۰	۱۱۰٫۲۷	-۱٫۲	۱۰۵٫۰۴	-۱٫۵	۱۰۷٫۷۸	-۲٫۰
هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۰	۱۱۴٫۳۸	۳٫۷	۱۱۲٫۳۳	۶٫۹	۱۱۳٫۳۸	۵٫۲

در ۲۰ می ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۱۱۲/۵۵ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۹/۲۹ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتیها بیانگر آنست که رشد تقاضا بیش از رشد عرضه است و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیرهسازیها برداشت می شود.

در ۲۰ می ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۱۱۲/۵۵ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۹/۲۹ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتیها بیانگر آنست که رشد تقاضا بیش از رشد عرضه است و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیرهسازیها برداشت می شود.

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲۰ می ۲۰۲۲

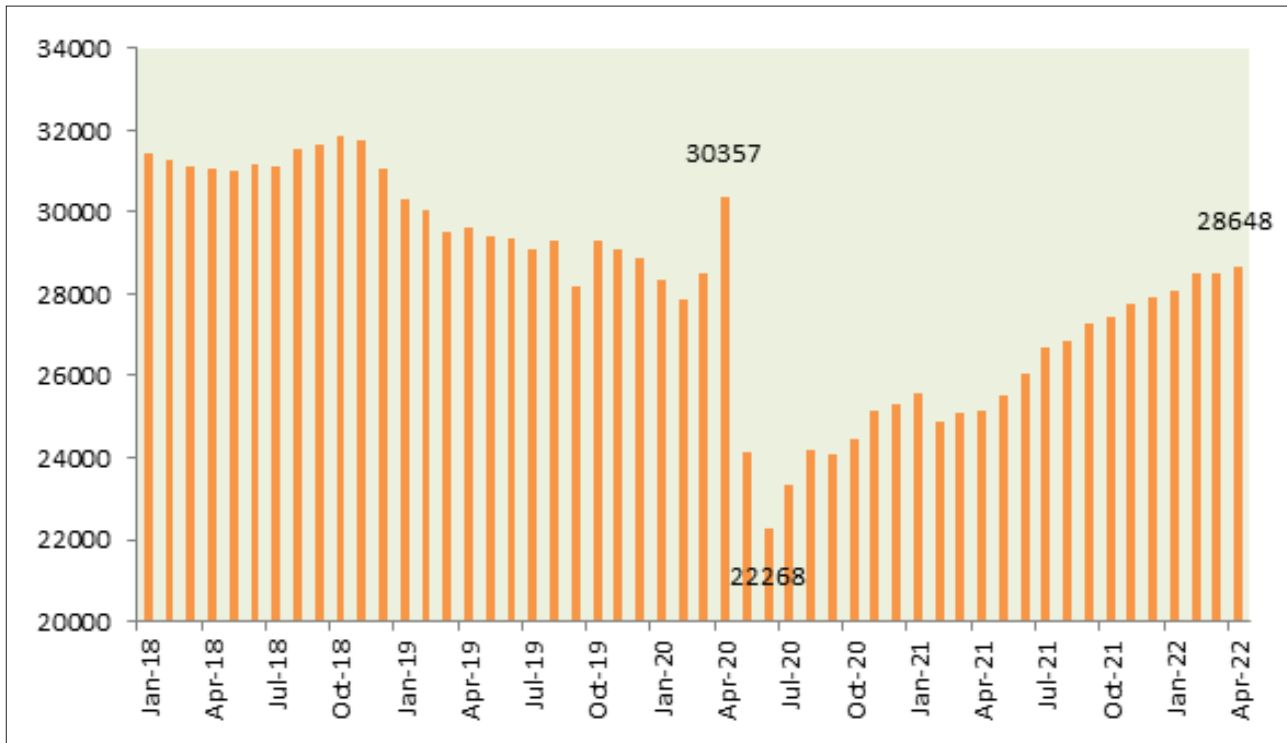
تولید؛ در بیست و هشتمین جلسه وزیران نفت اوپک پلاس که در ۵ می ۲۰۲۲ برگزار شد، توافق شد که افزایش تولید ماهانه برای ماه ژوئن ۴۳۲ هزار بشکه در روز باشد. جلسه بعدی اوپک در ۲ ژوئن برگزار می‌شود؛

در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف‌کننده و تقویت‌کننده اشاره می‌شود.

تقویت‌کننده:

۱. ادامه سیاست اوپک پلاس مبنی بر عدم تغییر در برنامه افزایش

نمودار ۲. روند ماهانه تولید نفت خام اوپک (هزار بشکه در روز)

هزار بشکه در روز مستقیماً از طریق خط لوله دروژبای روسیه تامین می‌شود؛

۴. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۳ می ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۲/۴۴۵ میلیون بشکه کاهش یافته است. در حالیکه پیش‌بینی می‌شد ۱/۵۳۳ میلیون بشکه افزایش یابد. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۳ می ۲۰۲۲ ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا با ۳/۳۹۴ میلیون بشکه کاهش به ۴۲۰/۸۲۰ میلیون بشکه رسید و ذخایر نفت خام منطقه کوشینگ اوکلاهاما با ۵/۴ میلیون بشکه کاهش به ۲۵/۸ میلیون بشکه رسید؛

۵. ادامه توقف مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۴+۱؛

۶. ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده و پیش‌بینی این روند در ماه‌های آتی، در ماه آوریل پایبندی اوپک پلاس به توافق ۲۲۰ درصد بوده است؛

۲. کاهش تولید و صادرات نفت روسیه؛ پیش‌بینی می‌شود تولید روسیه تا پایان سال ۲۰۲۲ حدود ۲/۵ تا ۳ میلیون بشکه در روز کاهش یابد. تولید نفت خام روسیه در ماه آوریل ۹/۹۳۰ میلیون بشکه در روز رسید و تولید مایعات و میعانات گازی این کشور نیز با ۹۱ هزار بشکه در روز کاهش به ۱۲۰۹ هزار بشکه در روز رسید؛

۳. ادامه بحران اوکراین و وضع تحریمات گسترده علیه روسیه و نگرانی نسبت به ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا؛ در ششمین بسته تحریمی اتحادیه اروپا علیه روسیه که در ۴ می اعلام شد و در صورت تصویب توسط همه اعضا، واردات نفت از روسیه در طی شش ماه و واردات فرآورده تا پایان سال ممنوع می‌شود. اما برخی کشورها از جمله مجارستان مخالف این طرح هستند. بخش عمده خوراک پالایشگاه دانوب در این کشور با ظرفیت پالایشی ۱۶۵

۷. کاهش ظرفیت مازاد تولید همزمان با افزایش ریسک های ژئوپلیتیک در بازار نفت؛ بر اساس برآورد پلاتس تا پایان ماه ژوئن ظرفیت مازاد تولید به ۱/۶ میلیون بشکه در روز خواهد رسید؛

۸. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد در هفته منتهی به ۱۳ می ۲۰۲۲ ذخیره سازیهای بنزین در آمریکا با ۴/۸ میلیون بشکه کاهش به ۲۲۰/۲ میلیون بشکه رسید؛

۹. توقف روند افزایشی تولید نفت خام آمریکا، بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در هفته منتهی به ۱۳ می تولید نفت خام آمریکا ۱۱/۹ میلیون بشکه در روز بود که اگرچه نسبت به هفته منتهی به ۶ می ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داشت، اما هم سطح سه هفته پایانی ماه آوریل بود؛

۱۰. احتمال وضع تحریمات ثانویه توسط آمریکا بر علیه خریداران نفت روسیه، در ۱۹ می وزیر انرژی آمریکا گفت: گزینه تحریم ثانویه نفت روسیه هنوز روی میز است؛

۱۱. تضعیف ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۳ می ۱۰۴/۲۱ بود که در هفته منتهی به ۲۰ می به ۱۰۳/۴۷ رسید؛

۱۲. مقامات چینی اعلام کردند که تعداد مبتلایان در تمامی مناطق قرنطینه چین به صفر رسیده و این مناطق آماده کاهش محدودیتها هستند؛

۱۳. افزایش تنش های سیاسی در لیبی و نگرانی نسبت به عرضه این کشور پس از درگیری های حامیان فتحی باشاغا نخست وزیر منتخب مجلس نمایندگان در طبرق و طرفداران دولت وحدت ملی این کشور در طرابلس؛

۱۴. در هفت روز منتهی به ۱۷ می خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس با ۴۱۷۴۷ قرارداد افزایش به ۲۶۳۸۴۸ قرارداد رسید.

تضعیف کننده:

۱. برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی در طی شش ماه آینده؛

۲. پیش بینی کاهش رشد اقتصادی و کاهش رشد تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲؛ اوپک در آخرین ماهنامه خود در میزان

رشد تقاضا برای سال ۲۰۲۲ حدود ۲۱۰ هزار بشکه در روز تجدید نظر نزولی کرد و اعلام کرد که تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۲ با افزایش ۳/۴ میلیون بشکه در روز به ۱۰۰/۲۹ میلیون بشکه در روز میرسد. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که مصرف جهانی در سال ۲۰۲۲ با افزایش ۲/۲ میلیون بشکه در روز به ۹۹/۶۰ میلیون بشکه در روز میرسد. آژانس بین المللی انرژی نیز اعلام کرد که انتظار می رود تقاضای جهانی نفت در سال جاری با ۱/۸ میلیون بشکه در روز نسبت به سال ۲۰۲۱ افزایش یابد و به ۹۹/۴ میلیون بشکه در روز برسد؛

۳. در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۲۲ تعداد دکل های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۱۳ دکل افزایش نسبت به هفته قبل به ۵۷۶ دکل رسید؛

۴. احتمال لغو بخشی از تحریم های اعمال شده توسط آمریکا علیه ونزوئلا، بر اساس اخبار غیر رسمی، آمریکا مجوز بازگشت شورو به ونزوئلا را صادر کرده است؛

۵. افت شاخص های اصلی بازار سهام آمریکا؛

۶. افزایش نرخ تورم در بسیاری از اقتصادهای بزرگ و نگرانی نسبت به سیاستهای بانکهای مرکزی این کشورها برای کنترل نرخ تورم؛ در همین زمینه رئیس فدرال رزرو آمریکا گفت که ممکن است اقتصاد آمریکا با سیاستهای کنترل نرخ تورم فدرال رزرو آسیب ببیند؛

۷. اگرچه صادرات نفت روسیه به اروپا کاهش یافته، اما آمار منتشر نشان میدهد که صادرات روسیه به آسیا و به خصوص چین به دلیل تخفیفات قیمتی، کیفیت بالا و عدم تحریم ثانویه آن توسط آمریکا افزایش یافته است. اخیراً پلاتس به نقل از رسانه ها اعلام کرد که چین قصد دارد نفت روسیه را برای ذخایر استراتژیک خود خریداری کند و نگرانی نسبت کاهش شدید نفت روسیه را کاهش داد. در همین زمینه الکساندر نوآک معاون نخست وزیر روسیه در ۱۹ مه گفت که اگر اتحادیه اروپا تحریمی را اعمال کند، این کشور صادرات نفت خام اروپا را به بازارهای دیگر هدایت خواهد کرد و تولید نفت روسیه در ماه می حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

اقدامات روسیه برای مقابله با تحریم‌های وضع شده علیه این کشور

سید محمد علی حاجی میرزایی

الف) طرح موضوع

شده قبل از آغاز عملیات نظامی در اوکراین، در مجموع ۵ هزار و ۵۳۲ تحریم علیه فدراسیون روسیه از سال ۲۰۱۴ تا تاریخ ۷ مارس (۱۶ اسفند) اعمال شده است که این فهرست بطور مستمر در حال افزایش می باشد. طبق این اطلاعات، کشورهای ایالات متحده (یک هزار و ۱۹۴)، کانادا (۹۰۸)، سوئیس (۸۲۴)، اتحادیه اروپا (۷۶۶) و فرانسه (۷۶۰) بیشترین تحریم‌ها را علیه روسیه اعمال کردند که بخش قابل توجهی از این محدودیت‌ها فردی هستند.

همانطور که در بخش قبلی نیز عنوان شد، تحریم کنندگان روسیه تلاش می کنند با ایجاد ناپایداری در مدیریت اقتصاد کلان، ایجاد اختلال در روند رشد و توسعه این کشور از طریق کاهش تعاملات اقتصادی و محدودیت جذب سرمایه گذاری خارجی این کشورها ... نسبت به کاهش قدرت اقتصادی و سیاسی و در نهایت منزوی نمودن این کشور از تعاملات بین المللی اقدام نموده و این کشور را مجبور به پذیرش خواسته های خود نمایند.

طبیعی است که کشور روسیه نیز در تقابل با اقدامات تحریمی کشورهای تحریم کننده و خنثی نمودن آثار منفی آن اقدام نموده است. بر اساس فرمانی که ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه در ارتباط با اقدامات تلافی جویانه اقتصادی این کشور بر علیه آمریکا و سایر کشورهای وابسته به آنها در رابطه با تحریم های غرب علیه روسیه امضا کرد، به طور خلاصه، اقدامات تلافی جویانه جدید روسیه به شرح زیر اعلام شده است:

- صادرکنندگان روسی از ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ موظف به فروش ۸۰ درصد ارز خارجی دریافتی از قراردادهای تجاری خارجی و موظف به فروش ۸۰ درصد ارز خارجی اعتبار شده از ۱ ژانویه ۲۰۲۲ هستند.
- بانکها و موسسات مالی روسیه از وام دادن به خارجی ها به ارز خارجی منع می شوند
- ساکنان روسیه نمی توانند ارز خارجی را در حساب ها و سپرده های خود در بانک های خارجی بگذارند
- ساکنان روسیه نمی توانند بدون افتتاح حساب بانکی با استفاده از روش های پرداخت الکترونیکی ارائه شده توسط ارائه دهندگان خدمات پرداخت خارجی، وجوه خود را به بانک های خارجی منتقل کنند. این ممنوعیت ها از ۱ مارس ۲۰۲۲ لازم الاجرامی شود.

امروزه جهان غرب بویژه ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا بر خلاف قوانین بین الملل و منشور سازمان ملل، با سوء استفاده از مزیت های انحصاری خود در زمینه های مالی و تکنولوژیکی در اقتصاد جهانی و با هدف تحمیل خواسته ها و سیاست های خود بر کشورهای هدف نسبت به اعمال یکجانبه محدودیت های مختلف اقدام می نمایند. قابل ذکر است که اعمال فشار بر کشورهای هدف تحریم از طریق ایجاد ناپایداری در مدیریت اقتصاد کلان کشورها، ایجاد اختلال در روند رشد و توسعه کشورها از طریق کاهش تعاملات اقتصادی و جذب سرمایه گذاری با افزایش ریسک سیاسی و تجاری فعالیت سرمایه گذاران خارجی در این کشورها و در نهایت منزوی نمودن کشورهای هدف تحریم از تعاملات بین المللی می باشد. در این گزارش بدون ورود به ماهیت اختلافات بین روسیه و جهان غرب تلاش می گردد تا اقدامات و سیاست های مقابله ای روسیه با این تحریم ها را که تاکنون اعلام و یا به اجرا گذاشته شده مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به اینکه کشور ما نیز سال ها هدف تحریم های جهان غرب بویژه ایالات متحده آمریکا، قرار داشته و همواره با امواج مستمر اقدامات تحریمی این کشورها مواجه می باشد، لذا میتوانیم از تجارب دیگران در زمینه خنثی سازی و مقابله با تحریم ها بهره گیریم.

ب) تبیین و بررسی موضوع

اگرچه سوابق اعمال تحریم های ایالات متحده و اتحادیه اروپا علیه روسیه به قبل از تنش های جاری میان روسیه و اوکراین باز می گردد، اما پس از بروز این تنش ها (۲۴ فوریه ۲۰۲۲-۵ اسفند ماه ۱۴۰۰)، اقدامات تحریمی علیه روسیه بشدت افزایش یافته است. به گزارش سرویس ردیابی تحریم ها - (Castellum.AI)، با اضافه شدن دو هزار و ۷۷۸ اقدام تحریمی جدید به فهرست تحریم های قبلی، روسیه به کشوری تبدیل شده که در چند سال اخیر بیشترین تحریم ها علیه آن اعمال شده و بدین ترتیب روسیه صدرنشین کشورهای تحریم شده در سال های اخیر (ایران، سوریه، کره شمالی و...) قرار گرفته است. طبق اطلاعات منتشره، با احتساب محدودیت های اعمال

• شرکت های سهامی عام مجازند تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۲ نسبت به خرید سهام موجود خود اقدام نمایند، مشروط به اینکه تملک آنها در معاملات سازمان یافته، پذیرفته شده باشد و میانگین موزون قیمت سهام خریداری شده در هر سه ماه، از اول فوریه ۲۰۲۲ حداقل ۲۰ درصد، کمتر از میانگین موزون قیمت سهام سه ماهه اول ژانویه ۲۰۲۱ باشد.

علاوه بر این موارد، اقدامات تلافی جویانه دیگری نیز به شرح ذیل، در فرایند تصویب خواهی و اجرا قرار دارد:

• ملی شدن دارایی های متعلق به افراد خارجی در خاک روسیه

بر اساس پیش نویس لایحه ملی سازی دارایی های متعلق به افراد مرتبط با دولت های «غیر دوست» که در ۸ آوریل ۲۰۲۲، به دومای دولتی روسیه ارائه شده، اجازه ملی شدن انواع دارایی های متعلق به افراد حقیقی و حقوقی و وابستگان آنها که مرتبط با کشورهای «غیر دوست» در داخل روسیه از جمله مستغلات، کالاهای منقول و دارایی، پول نقد، سپرده های بانکی، اوراق بهادار و حقوق صاحبان سهام بوده را از ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ می دهد. این لایحه مستقیماً مقرر می دارد که هیچ غرامتی به صاحبان دارایی های توقیف شده پرداخت نخواهد شد و قدرت تصمیم گیری در مورد ملی شدن را به مقامات مناطق روسیه واگذار می کند.

بر اساس تصویب کمیسیون دولتی تهیه پیش نویس این لایحه، در صورتی که موسساتی که حداقل ۲۵ درصد آن ها متعلق به افراد خارجی دولت های غیر دوست هستند، فعالیت هایشان در روسیه را متوقف کنند، امکان انتقال اختیارات مدیریتی آنها با حکم دادگاه فراهم می شود. این طرح برای جلوگیری از ورشکستگی و حفظ مشاغل در روسیه طراحی شده است. بموجب این لایحه، اگر مالک شرکت کار خود را از سر بگیرد یا سهم خود را به یک فرد خارجی که با کشورهای غیر دوست مرتبط نیست یا به یک شخص روسی بفروشد، ممکن است بتوان روند انتقال اختیارات مدیریت خارجی را متوقف کرد، مشروط بر اینکه کارمندان در محل کسب و کار خود باقی بمانند.

• پیگرد کیفری مدیران شرکت هایی که در راستای اجرای تحریم های خارجی اقدام می کنند.

در صورتی که این پیش نویس به قانون تبدیل شود، این احتمال وجود دارد که هر تصمیم / اقدامی که توسط مدیران اجرایی یک شرکت بر اساس تحریم ها علیه روسیه اتخاذ می شود ممکن است منجر به مسئولیت کیفری و بالقوه پیگرد قانونی آنها شود. نمونه هایی از این اقدامات شامل امتناع از انجام تعهدات معوق یا تعلیق تحویل به دلیل محدودیت های صادراتی است.

این لایحه کسانی را هدف قرار می دهد که آگاهانه و عمداً در اجرای تحریم های خارجی علیه روسیه مشارکت دارند. این پیگردها ممکن

است شامل مدیران اجرایی و نمایندگان آنها، اعضای هیئت مدیره و مجمع که از رژیم تحریم ها تبعیت می کنند، گردد. همچنین تیم حقوقی داخلی و وکیل خارجی نیز ممکن است بسته به توصیه آنها به عنوان شریک جرم تحت تعقیب قرار گیرند.

• ارائه مجوز به افراد و شرکت های روسی جهت بازپرداخت بدهی های خود به طلبکاران در کشورهای غیر دوست بصورت روبلی

هدف از ارائه این مجوز، استفاده از کانال اعتباری برای تحمیل پیامدهای کاهش ارزش پول ملی روسیه به بانک های خارجی و در نتیجه جلب حمایت غیرمستقیم بانک های خارجی از اقتصاد روسیه است.

با توجه به اینکه بیشتر تحریم های اقتصادی اعمال شده علیه روسیه به منظور ایجاد انزوای مالی این کشور طراحی شده، یکی از اقدامات دفاعی مدیریت اقتصاد کلان روسیه در این زمینه اتخاذ این راهبرد می باشد. از آنجا که ارزش برابری روبل و یورو که در روز اول اعمال تحریم های مالی روسیه (بیست و چهارم فوریه)، ۱ یورو برابر با ۹۵ روبل بود، اما در دوشنبه هفتم مارس به ۱۴۸/۳۸ رسید. برای تقویت روبل، باید تقاضای آن بیشتر شود و در نتیجه تعداد معاملات مالی بین المللی به روبل افزایش یابد که تحریم های اعمال شده مانع از آن می شود.

افرادی که از مؤسسات خارجی وام گرفته اند، به طور مستقیم تحت تأثیر منفی تحریم های بین المللی بایستی مقادیر روبلی بسیار بالاتری را بازپرداخت کنند. بنابراین خطر افزایش گسترده ریسک بازپرداخت بدهی ها باعث ایجاد مشکلاتی برای بانک های خارجی می شود و این درست همان اهرمی است که مسکو با این راهبرد در پی همسوسازی منافع ملی این کشور (تقویت پول ملی) با منافع بانک های خارجی وام دهنده و جلب حمایت آنها از اقتصاد روسیه است. مقامات روسی با اجازه دادن به بدهکاران روسی برای پرداخت اعتباری که در خارج از کشور دارند، نه به ارز محلی، بلکه به روبل، نگهداری و مدیریت پول خود را دیگر نه به بانک مرکزی خود، بلکه به بانک های خارجی واگذار می کنند.

در صورت امتناع بانک های خارجی از پذیرش روبل، از نظر اقتصادی، افزایش احتمال عدم بازپرداخت وام های آنها در صورت تشدید درگیری ها و کاهش درجه اعتباری خودشان را موجب خواهند شد.

• الزام خریداران گاز از کشورهای غیر دوست به پرداخت گاز بهای خود به روبل

یکی دیگر از راهبردهای مدیریت اقتصاد کلان روسیه جهت حفظ و جلوگیری از کاهش ارزش روبل الزام خریداران گاز به پرداخت روبلی هزینه های خرید گاز از شرکت های روسی است.

فعالیت شرکت هلدینگ بین المللی (IHC) را کسب کنند.
- الزام شرکت های خریدار گاز روسیه از کشور های غیر دوست به پرداخت روبلی گاز بهاء
- بعلاوه برخی از اقدامات دیگر در فرایند تصویب خواهی قرار دارد (در بخش قبل توضیح داده شد)
مهمترین هدف تحریم های اعمال شده بر روسیه، به هم زدن ثبات مالی و اقتصادی و انزوای بین المللی این کشور جهت تضعیف تاثیر گذاری آن در تعاملات بین المللی بوده که این کشور نیز تلاش نموده با اتخاذ تصمیمات مناسب، در جهت کاهش و خنثی سازی تحریم ها برآید.

محور اصلی اقدامات اقتصادی روسیه برای مقابله با تحریم ها را می توان حفظ ارزش پول ملی، جلوگیری از خروج ارز و سرمایه، تلاش جهت جذب سرمایه های افراد و شرکت های روسی خارج از کشور و اتخاذ سیاست های انضباط مالی و پولی دانست. اگرچه در کوتاه مدت به نظر می رسد تا حدودی این کشور در بازگرداندن ثبات مالی و کنترل اقتصاد کلان خود موفقیت داشته، اما در بازه زمانی بلندمدت تر باید آثار اقداماتش مورد ارزیابی قرار گیرد.

با توجه به اینکه جمهوری اسلامی ایران نیز بطور مشابه در معرض اینگونه اقدامات تحریمی از سوی ایالات متحده امریکا و متحدانش قرار دارد، خوب است با دقت بیشتری تجربیات کشور روسیه را مورد توجه قرار دهیم. اگرچه تفاوت موجود در امکانات و ساختار اقتصادی ایران و روسیه را نمی توان نادیده گرفت، اما استفاده از تجربیات این کشور در اتخاذ سیاست های مدیریت کلان اقتصادی می توان استفاده کرد. تا بدینجایمی توان تفاوت تصمیمات و اقدامات مقامات مالی و پولی ایران را در زمان برقراری و استمرار تحریم ها با تصمیماتی که در روسیه اتخاذ شده و یا در حال تصمیم گیری است را مشاهده نمود. متأسفانه علیرغم مواجهه کشورمان با تحریم ها، عدم اتخاذ رویکرد مناسب باعث کاهش مستمر ارزش پول ملی و فرار سرمایه و به تبع آن وقوع وضعیت رکود تومی در اقتصاد شده است، که امیدوار هستیم با اصلاح رویکردها و اتخاذ روش های مناسب، بهبود در شرایط اقتصادی کشور ایجاد گردد.

بر اساس فرمان ۳۱ مارس پوتین، واردکنندگان اروپایی گاز باید هم حساب روبلی و هم حساب ارزی (یورو/دلار) در گازپروم بانک باز کنند. اگرچه در قراردادها پرداخت به یورو/دلار پیش بینی شده، اما بر اساس فرمان اجرایی صادره زمانی پرداخت های شرکت خریدار قطعی می شود که گازپروم بانک پس از واریز وجه ارزی توسط خریدار، معادل روبلی آن را به حساب روبلی خریدار واریز نماید. در نتیجه اجرای این راهبرد، تقاضای روبل افزایش یافته و موجب تقویت ارزش آن خواهد شد.
اجرای راهبردها و اقدامات فوق و همچنین اجرای عملیات بازار باز و افزایش نرخ بهره توسط بانک مرکزی روسیه، موجب گردید که نه تنها سرعت روند کاهش ارزش روبل متوقف گردد بلکه در جهت تثبیت و بازگشت به وضعیت قبل از تحریم ها نیز حرکت نماید.

ج) خلاصه مطالب و نتیجه گیری سیاستی

بطور خلاصه برخی از ابتکارات روسیه در تقابل با تحریم های اعمال شده بر این کشور از ۹ مارس ۲۰۲۲ به شرح زیر است
- شرکت های روسی می توانند طبق قوانین خاص، بدهی های طلبکاران خارجی «کشورهای غیردوست» را فقط به روبل بپردازند.
- تامین مالی بدهی ها توسط اعتبار دهندگان روسی در خارج به گیرندگان خارجی
- اجازه استفاده از اختراعات بدون رضایت صاحبان حقوق از «کشورهای غیر دوست»
- محدودیت در معاملات مربوط به سهام و اموال غیر منقول در شرکت های روسی
- محدودیت در پرداخت سود سهام و سایر پرداخت ها در اوراق بهادار روسیه
- محدودیت در انتقال وجوه به خارج از کشور
- مشوق ها برای بخش فناوری اطلاعات روسیه
- آزادی سرمایه برای افراد
- اعطای مزایای مالیاتی اضافی به سازمان هایی که می توانند دامنه

د) منابع مورد استفاده

- سایت دیپلماسی ایرانی <http://irdiplomacy.ir/fa>
- MARIA DEMERTZIS AND FRANCESCO PAPADIA- A sanctions counter measure: gas payments to Russia in rubles- APRIL 19, 2022(<https://www.bruegel.org>)
 - NICLAS POITIERS, SIMONE TAGLIAPIETRA, GUNTRAM B. WOLFF AND GEORG ZACHMANN - The Kremlin's gas wars-FEBRUARY 28, 2022 (<https://www.bruegel.org>)
 - Vladimir Zheltonogov, Nataliya Averina-most important-russian-counter sanctions-10-march-022(<https://www.ey.com>)
 - ALEXANDER BYCHKOV AND VLADIMIR EFREMOV - Russia imposes special economic measures in response to Western sanctions-MARCH 1, 2022—(<https://sanctionsnews.bakermckenzie.com>)
 - By ALEXANDER BYCHKOV, ARTYOM GULYANTS, MAXIM KUZNECHENKOV AND SERGEI VOITISHKIN-Draft bill on nationalization of Russian assets owned by foreign persons-APRIL 11, 2022)

سیاست‌های زیست محیطی دولت بایدن و تأثیر آن بر روند تولید نفت آمریکا در سال ۲۰۲۲

اعظم محمدباقری، پیمان نیلچی پور

۱- مقدمه

فشار بر بایدن جهت پاسخ به این بحران فوری هنگامی پررنگ شد که دولت اعلام کرد تورم در ماه مارس نسبت به زمان مشابه در سال گذشته ۸٫۵ درصد افزایش یافته است (بیشترین افزایش از دسامبر سال ۱۹۸۱). همچنین قیمت‌های انرژی در ماه مارس ۱۸٫۳ درصد افزایش داشته و بیش از نیمی از افزایش نرخ تورم را تشکیل داده است. از اینرو از آنجا که طبق نظرسنجی‌های انجام گرفته، مهمترین نگرانی مردم آمریکا هزینه خانوار است، دولت بایدن در پی کاهش نگرانی روز افزون نسبت به هزینه‌های سوخت خانوارها است. هر چند آنچه که در مناقشه‌ی بین روسیه و اوکراین در حال اتفاق است، این موضوع را خاطر نشان می‌کند که باید به سرعت به سمت انرژی پاک حرکت کرد.

بایدن در سفری که به آیووا داشت حمایت مستقیم خود را از تولید سوخت‌های زیستی به مردم این ایالت که رتبه‌ی اول تولید اتانول را در اختیار دارند، اعلام کرد و بر اهمیت تولید اتانول داخلی به منظور کنترل قیمت‌ها و کاهش هزینه خانوار تأکید نمود. ضمن آنکه اظهار داشت فرمان‌های اجرایی برای پایین آوردن قیمت‌ها را صادر خواهد کرد. هر چند که دولت به دنبال معافیت فوری و لغو موقت محدودیت‌های فعلی در خصوص ممنوعیت فروش بنزین حاوی ۱۵ درصد اتانول (E۱۵) برای تابستان و فصل اوج رانندگی است، اما طرفداران محیط زیست آن را «فرورفتن عمیق در چاله‌ی ترکیبات سوخت‌های فسیلی ناپاک» می‌دانند. در حالی که طرفداران E۱۵ مدعی هستند، این سوخت بخشی الزامی در تغییر مسیر آمریکا به سمت انرژی پاک است و معتقدند که ایالت متحده قادر نیست که یک شبه به سمت خودروهای برقی حرکت کند. این کار در یک دوره‌ی زمانی قابل انجام است و بنابراین اتانول داخلی یک منبع انرژی خوب و تجدیدپذیر است که جایگزین مناسبی نیز برای منابع انرژی وارداتی است. این در حالی است که چندی پیش بایدن فرمانی جهت برداشت ۱۸۰ میلیون بشکه نفت از محل ذخایر استراتژیک به وزارت انرژی صادر کرد. این رقم بزرگ‌ترین میزان برداشت از زمان تاسیس ذخایر استراتژیک آمریکاست و معادل با برداشت روزانه یک میلیون بشکه نفت خام است، هر چند به گفته تحلیلگران به اندازه‌ی نیست که کاهش صادرات نفت روسیه را جبران کند.

ایالات متحده دومین انتشار دهنده گازهای گلخانه‌ای در جهان بعد از چین است و بیش از ۱۴ درصد انتشار جهان را به خود اختصاص داده است. هر چند آمریکا، در کنفرانس پاریس که در سال ۲۰۱۵ برگزار شد (COP۲۱) از پذیرش توافقنامه پاریس سر باز زد، اما سال گذشته، هنگامی که بایدن موضوع مقابله با تغییرات آب و هوایی را در کنار مبارزه با شیوع کرونا، بازسازی اقتصادی و مبارزه با نژادپرستی به عنوان یکی از چهار مسئله اصلی در کابینه‌ی خود اعلام کرد، فعالان محیط زیستی ابراز خرسندی کردند. جو بایدن، با بازگشت به این توافقنامه قصد داشت که شکاف بین ایالات متحده و شرکای اروپایی خود را به لحاظ تلاش برای تغییر اقلیم کاهش دهد و اعتبار خود را بازسازی کند. این کشور در سند اقدامات ملی خود هدف کاهش انتشار ۵۰ تا ۵۲ درصد زیر سطوح ۲۰۰۵ را در سال ۲۰۳۰ در نظر گرفته است. لیکن در شرایط کنونی کاخ سفید به شدت درگیر مهار تورم و اعمال فشار بر رئیس‌جمهور روسیه برای خاتمه بخشیدن به بحران اوکراین است؛ مناقشه‌ای که اخیراً قیمت خرده‌فروشی بنزین در این کشور را تا ثبت رکورد بالای ۴٫۳۰ دلار به ازای هر گالن پیش برد. این گزارش به شرایط فعلی و تغییر موضع بایدن نسبت به موضوعات تغییر آب و هوایی می‌پردازد.

۲- تحلیلی و ارزیابی

با وجود الزام به برآوردن اهداف تغییر اقلیم تا سال ۲۰۲۵، راهبرد اعمال فشار رئیس‌جمهور ایالات متحده بر شرکت‌های نفتی برای افزایش تولید و عرضه‌ی نفت از محل ذخایر استراتژیک ملی، تمرکز وی بر کاهش التهاب در جایگاه‌های بنزین و اعلام خبر اخیر مبنی بر افزایش تولید اتانول از ذرت، نشان می‌دهد دولت بایدن راهبرد دیگری در پیش گرفته و از رسیدن به هدف بلند پروازانه‌اش برای کنار گذاشتن سوخت‌های فسیلی سست شده است. رویکرد جدید بایدن، فعالان محیط زیستی حامی او را دلسرد کرده و آن‌ها را در مورد تحقق قول‌های بزرگ او در خصوص گذار انرژی پاک و مقابله با تغییرات آب و هوایی دچار تردید کرده است.

باید حمایت رأی‌دهندگان نگران تغییرات آب و هوا را جلب کنند که دولت در ماه نوامبر به حضورشان در پای صندوق‌های رأی نیاز دارد. حامیان محیط زیست در مورد اقداماتی که منجر به ایجاد زیرساخت‌های انرژی از جمله گسترش خطوط لوله می‌شود، نگران هستند، چرا که اینگونه اقدامات را به معنی مصرف سوخت‌های فسیلی برای سالیان بسیار بیشتر می‌دانند و بر این باورند که هر چند باید در کوتاه مدت، اقداماتی برای تسهیل هزینه‌های کلی و هزینه‌های رفت و آمد خانواده‌های کارگری انجام شود، اما نباید فراموش کرد که ایجاد زیرساخت‌های سوخت‌های فسیلی یا خطوط لوله‌ی جدید ناگزیر موجب افزایش انتشار کربن شده و سیاست‌های آب و هوایی دولت بایدن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با این حال بهترین محک دولت بایدن در سنجش میزان وفاداری به اهداف آب و هوایی، اعتبارات در نظر گرفته شده عمدتاً برای تقویت انرژی بادی و خورشیدی در برخی ایالت‌ها است و فناوری‌هایی نظیر برق هسته‌ای، هیدروژن و جذب کربن را نیز در بر می‌گیرد. در مجموع، فعالان آب و هوایی از این موضوع در هراس هستند که شعارهای بایدن و دموکرات‌ها فضایی برای سرمایه‌داران وال‌استریت ایجاد کند تا دوباره رویکرد قبلی استفاده از سوخت‌های فسیلی را از سر بگیرند.

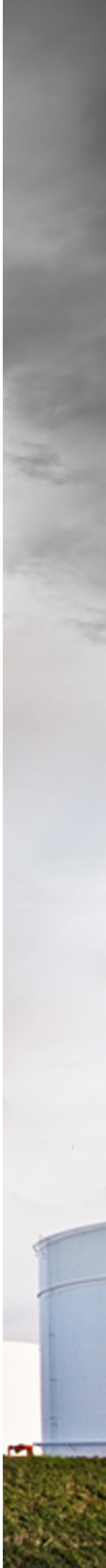
منابع:

1. <https://www.politico.com/news/2022/04/13/biden-gas-supply-climate-change-00024776>
2. The United States' Nationally Determined Contribution Reducing Greenhouse Gases in the United States: A 2030 Emissions Target
3. U.S. weighs largest ever draw from emergency oil reserve, March 31, 2022

این اقدام دولت پس از تلاش‌های صورت گرفته برای تسهیل محدودیت تأمین سوخت‌های فسیلی انجام شد. مقامات دولتی نیز برای تشویق شرکت‌های نفتی و سرمایه‌گذاران آنها جهت افزایش تولید، اقدام به درخواست‌های میهن‌پرستانه کرده‌اند تا از این طریق جلوی صادرات انرژی روسیه را بگیرند. بایدن همچنین متعهد شده است تحویل گاز طبیعی به اروپا را افزایش دهد و به این قاره در رفع وابستگی به سوخت روسیه کمک کند. با این حال، به گفته وزیر انرژی ایالات متحده، «همیشه نگرانی‌هایی در مورد گسترش زیرساخت‌ها وجود دارد که ناگزیر ما را دچار مسائل مربوط به انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌کند و شکی در این مورد نیست». اخیراً نیز در این کشور، از یک بسته‌ی حمایتی جدید رونمایی شده است که در آن چهار چوبی برای رسیدگی به تغییرات آب و هوایی با استفاده از کاهش مالیات در صورت استفاده از فناوری‌های انرژی پاک پیشنهاد شده است. از اینرو، برخی از گروه‌ها به سیاست‌های افزایش کوتاه‌مدت تولید نفت و گاز راضی شده‌اند و هم‌زمان از اهرم قدرت خود برای تحت فشار قرار دادن بایدن استفاده می‌کنند تا وی فروش نفت و گاز فراساحل را از سر بگیرد تا از یک سو صادرات گاز طبیعی را جهت افزایش امنیت انرژی آمریکا تسریع بخشد و از سوی دیگر از تورم قیمت‌های انرژی ناشی از محدودیت‌های زنجیره‌ی تأمین و جنگ روسیه با اوکراین بکاهد. آنها معتقدند اگر این اقدام برای دموکرات‌ها فرصتی ایجاد کند تا بتوانند ارائه مشوق‌های انرژی پاک را که یک خط‌مشی احیاشده‌ی حزبی برای تأمین هزینه‌های اجتماعی و آب و هوایی است به انجام برسانند، مناسب خواهد بود.

۳- نقطه نظر کارشناسی

تلاش برای رفع نگرانی دولت آمریکا در خصوص افزایش قیمت انرژی از یک سو و تعهدات آب و هوایی از سوی دیگر اقدامات اخیر دولت مردان بایدن را بر سر یک دوراهی قرار داده است. آنها

موسسه مطالعات بین المللی انرژی